

בבית הדין הצבאי המיוחד

בפני:

תא"ל אורלי מרקמן - נשיאה
אל"ם נועה זומר - שופטת
אל"ם רמי בן עמי - שופט

בעניין:

התובע הצבאי הראשי – המאשים
(ע"י ב"כ, רס"ן ענת ויינברג; סרן שאול ארבל)

נגד

ק/XXX אל"ם ג' ב' – הנאשם
(ע"י ב"כ, אל"ם (במיל') עו"ד אבי עמירם; סרן ליאור עייש)

גזר-דין

על המעשה

1. הנאשם, אל"ם ג' ב', הורשע על-פי הודאתו, בעברה של התנהגות שאינה הולמת, לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1956.

2. האירועים מושא כתב האישום התרחשו בין החודשים אוקטובר 2013 – ספטמבר 2015, בהיות הנאשם מפקד חטיבת אפרים. על-פי כתב האישום, בחמישה אירועים שונים, ביקש הנאשם מנגדים או חיילים, אשר שרתו תחת פיקודו, לבצע עבורו מטלות פרטיות. בראשית שנת 2014 ביקש מנגד מיחידתו לתקן את גג ביתו הדולף. במועד אחר ביקש משני נגדים מיחידתו לתקן את רכבה של אשתו ובמקרה נוסף, ביקש משני חיילים בחפ"ק החטיבה לצאת אל ביתו כדי להסיע את ילדיו לגן ולבית הספר, ובחזרה. במועד אחר, הורה לחייל מיחידתו לרכוש עבור בנו שנאי עבור משחק "פלייסטיישן" ובאירוע נוסף, הורה לשני חיילים לנסוע ברכב צבאי, לרכוש בלון לרגל יום הולדתה של בתו ולהביאו אליה לבית הספר. כמו כן, באותה התקופה, פנה אל פקודו, קצין בדרגת רס"ן, ושוחח עמו על רצונו להעביר עץ זית שרכש לביתו.

הקצין הציע לנאשם, כי הדבר ייעשה על-ידיו והנאשם הסכים להצעה. העץ הועבר אל ביתו של הנאשם בעזרת עגלה פרטית של הקצין, אשר נעזר בחיילים מן החטיבה לצורך פריקת העץ לביתו של הנאשם, מבלי שהאחרון היה ער לכך.

על העושה

3. הנאשם התגייס לשירות צבאי ביום 5.8.1994. הוא שירת כלוחם והתקדם בסולם הדרגות והתפקידים. בין היתר, שירת כמפלג לוחמים ביחידת מגלן, כמפקד סיירת צנחנים, כמפקד גדוד 202, מפקד בא"ח צנחנים ומח"ט אפרים. בתפקידו הנוכחי משרת הנאשם כקצין אג"ם של מפקדת העומק.

4. לאורך שירותו זכה הנאשם להערכה והוקרה רבה על אומץ ליבו, הצטיינותו באירועים מבצעיים, וכן על טיפול בפרט ובארגון היחידה. הוגשה לעיונו המלצתו של האלוף בכר, מפקד גיס XXX ומפקד בית הספר לפיקוד שליטה ומטה צבאי, אשר ציין את הצטיינותו של הנאשם כמפקד בלחימה והדגיש את היותו קצין ערכי ומסור. עוד הוגשה לנו המלצתו של האלוף חליוה, ראש אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה, אשר שיבח את יכולותיו הגבוהות של הנאשם והדגיש את היותו מפקד מסור, מקצועי ויסודי. עיינו גם בתעודות הצטיינות שהוענקו ליחידות עליהן פיקד הנאשם לאורך השנים ובהן תעודות המשקפות הערכה רבה על אופן הטיפול בפרט ביחידה.

5. הנאשם בדברו האחרון, מסר, כי המעמד קשה עבורו וכי הוא נוטל את האחריות על מעשיו. הוא פירט על מהלך שירותו הצבאי והדגיש את הערך הרב שהוא מייחס לזכות שניתנה לו להגן על עם ישראל. הנאשם תיאר את החשיבות שהוא רואה בביצוע התפקידים בצה"ל. הוא פירט על מידת ההקרבה שהקריב לטובת ביצוע המשימות השונות, בעיקר אלה שהיו כרוכות במילוי תפקיד המח"ט, ותיאר את המחיר ששילמה משפחתו בהתאם. בין דבריו, ציין את הדברים הבאים:

"חשוב לי להגיד ששילמתי מחיר כבד לאורך השנים. ילדי גדלו כמעט 10 שנים בלי אבא בבית, אשתי אחרי 8 שנות לימודים עזבה את עבודתה, ויתרה על הקריירה האישית שלה ונאלצה להיות בבית. הורי אשתי עברו קרוב אלינו כדי לסייע, תוך הבנה של האחריות שמוטלת עלינו. למרות ההכנות שעשיתי והשיחות שקיימתי התפקיד הזה היה מורכב, קשה, וטמון בחובו אחריות אחרת מכל מה שהכרתי בעבר... האחריות הזאת רובצת עליך יום יום שעה שעה. אתה מבין שהנוכחות שלך היא זאת שתגרום לכך שכן או לא יהיה פיגוע בעורף המדינה. בדומה לאופן שבו חינכו אותי, כל פעם שנדרשתי לדילמות קשות בין העמידה במשימה לבין העורף האישי שלי המשפחתי, בחרתי לבצע את המשימה... למרות הטעויות שעשיתי והמחיר שאני משלם, אני גאה על כך שסיימתי

שנתיים של פיקוד בלי פיגועים נוספים... עמדתי בסיטואציות, שבין הצורך להגן על התושבים שעה שעה לבין הצורך לשמור, להצליח שהתא המשפחתי שלי ישרוד עם אמירות קשות מאשתי וילדיי לאורך השנים. הבחירה תמיד הייתה ברורה, המשימה קדמה לכל... אני מבין שכנראה הייתי צריך לאזן טוב יותר בין המחויבות שלי למשפחתי לבין המחויבות לבצע את המשימה, ולא להגיע לאותם אירועים שהם לא נכונים, ראויים ומקובלים במקום בו אני משרת. אני מרגיש באופן אישי שיש לי עוד הרבה מה לתרום לעם ישראל, אני גאה על הזכות שניתנה לי לעשות את זה עד היום. אני אשמח להמשיך ולשרת".

עמדתם המשותפת של הצדדים לעונש

6. בין הצדדים גובש הסדר טיעון, הכולל כתב אישום מוסכם ועתירה משותפת לעונש. על-פי עמדתם המשותפת של הצדדים, יתבקש בית הדין להטיל על הנאשם עונש של נזיפה, מאסר מותנה בעברות שיש בהן יסוד של שימוש לרעה בחיילים או ברכוש הצבא, וכן קנס בסך 5,000 ש"ח.

7. התביעה הטעימה, כי הסדר הטיעון מאזן בין הפסול הכרוך במעשיו של הנאשם לבין נקודות הזכות הרבות שצבר לאורך שירותו הצבאי. הובהר, כי התביעה לא תפעל לשחרורו של הנאשם משירות צבאי וכי לדידה של התביעה, אין מניעה משפטית להמשך שירותו של הנאשם בצבא.

8. ההגנה עתרה אף היא לכבד את הסדר הטיעון, תוך שהיא שבה ומפנה להיקף תרומתו של הנאשם לשירות הצבאי, להצטיינותו בתפקידים השונים שביצע ולהערכה הרבה שרוכשים לו מפקדים בכירים. הגנה ציינה אף היא, כי המעשים, מושא הרשעתו של הנאשם, הגם שהם פסולים ואינם ראויים, נעשו בנסיבות שבהן היה נתון באותו מועד, נוכח אחריותו לגזרה רגישה ומורכבות תפקידו של מפקד החטיבה.

9. הסנגורים הטעימו, כי הסכמת הצדדים מבוססת גם על המוטיבציה של הנאשם להמשיך ולתרום בשירות הצבאי.

דיון והכרעה

10. בית הדין הצבאי לערעורים, בפסיקתו לאורך השנים, שב והדגיש, כי כל שימוש של מפקד בחייל הנתון למרותו, לשם ביצוע מטלות פרטיות – פסול ויש לגנותו בתוקף. הוטעם, כי:

"מדובר... במעשים הנופלים לגדרי התנהגות שאינה הולמת מפקד ביחס לפקודיו, באשר עולה חשש כי

הסיוע שניתן אינו בשל רצון טוב וחופשי, אלא מונע מיחסי המרות בין מבקש הסיוע למסייע... התנהגות שכזו, ככלל, פסולה, באשר יש בה סטייה מנורמות ההתנהגות המצופות ממפקד והיא אף עומדת בסתירה לפקודות הצבא (פ"מ 33.0115, שעניינה עבודה פרטית והשתתפות חיילים בעסקים פרטיים, אוסרת על חייל להעסיק אצלו 'בין בשכר ובין שלא בשכר, בין בשעות הפעילות ובין מחוץ לשעות הפעילות, חיילי' (סעיף 46 לפקודה)) (ע/4,6/16 רס"ר גל נ' התובע הצבאי הראשי (2016)).

11. מעשיו של הנאשם, הגם שנעשו על רקע תפקידו התובעני ובהסכמת המעורבים, אינם ראויים. נדגיש עוד, כי מקום בו נעשים הדברים בהנחיית מפקד ועל-ידי פקוד, קיים חשש מובנה, כי הסכמתו של הפקוד אינה הסכמה חופשית ומרצון. זאת ועוד, ביצוע מטלות פרטיות של מפקד על-ידי חיילים או באמצעות משאבים אחרים של צה"ל מציג באור שלילי את הצבא ויש בו כדי לפגוע באמון הציבור.

12. מנגד, אין להתעלם מנקודות הזכות הרבות שצבר הנאשם לאורך שירותו הצבאי המרשים והתורם (ראו ע/74/09 תא"ל תמיר נ' התובע הצבאי הראשי (2009), בעמוד 23 לפסק הדין); כמו גם מנטילת האחריות על המעשים וההודאה בהם בהזדמנות הראשונה. כידוע, הודאתו של הנאשם באשמה, תוך חיסכון בזמן שיפוטי, אף היא מזכה אותו בהטבה הניתנת לנאשמים הנוטלים אחריות למעשיהם, ומודים בביצועם (ע"פ 9919/07 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 18.2.2010), בסעיף 19 לפסק הדין; ע/40/11 רב"ט גל ימיני נ' התובע הצבאי הראשי, בעמ' 5 ואילך לפסק הדין, והאסמכתאות שם (2011)).

13. עוד יש ליתן את הדעת לעצם העמדתו של הנאשם לדין פלילי ולכתם הנלווה להרשעתו (לעניין משמעות ההעמדה לדין פלילי ראו ע"פ 4434/10 אבי יחזקאל נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 18.3.2011), ובג"ץ 88/10 אווה שורץ נ' היועץ המשפטי לממשלה (טרם פורסם, 12.7.2010)); ואף לפרסום הפרשה בתקשורת ולפגיעה שנגרמה עקב כך למשפחתו.

14. נוכח האמור, סברנו כי תמהיל הענישה עונה על האיזון הראוי שבין ההקלה שניתנה לנאשם לבין התועלת הציבורית שהייתה כרוכה בעריכת ההסדר, ומצוי במתחם העונש ההולם, בנסיבות המקרה (ראו, באופן כללי לגבי היחס שבין הסדרי טיעון לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, את ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 4.12.13); ע"פ 3856/13 שי גוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 3.2.2014); ע"פ 2524/15 איוון שפרנוביץ נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 8.9.2016)).

15. לפיכך, מצאנו כי המדובר בהסדר סביר, וראינו לאמצו. בהתאם, מוטלים על הנאשם העונשים הבאים:

א. נזיפה חמורה.

ב. חודשיים מאסר על תנאי למשך שנתיים, לבל יעבור עבירה שיש בה יסוד של שימוש לרעה בחיילים או ברכוש הצבא.

ג. קנס בסך 5,000 ש"ח, שישולם בחמישה שיעורים חודשיים, שווים ורצופים.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום, כ"א בכסלו התשע"ז, 21 בדצמבר 2016, בפומבי ובנוכחות הצדדים.

שופטת		שופט	הנשיאה
למקור	נאמן	העתק	חתימת המגיה: _____
מכני	קורל	סגן	
הדין	בית	קצינת	תאריך: _____